

A photograph of three business professionals sitting around a table in a meeting. On the left, a man with a beard and short hair, wearing a dark suit jacket over a black t-shirt, looks towards the camera. In the center, a woman with short blonde hair, wearing a bright blue blazer over a light-colored top, looks towards the camera. On the right, a man with dark hair and a beard, wearing a dark suit jacket over a white shirt, looks towards the camera. They are surrounded by business documents, a laptop with a sticky note, and a large indoor plant in the background.

IHMPACT REPORT 2025

Svenskarnas syn på
kompetensväxling & livslångt lärande.

A pink circular logo containing the text 'IHM BUSINESS SCHOOL' in white.

IHM
BUSINESS
SCHOOL

INNEHÅLL

➤ Om IHM.....	s4
➤ Metod.....	s5
➤ Förord.....	s6
➤ Kapitel 01.....	s8-23
Svenskarna och skolbänken.....	s10
Intervju med Maria Dagermo.....	s14
Inspiration vid val av utbildning.....	s19
Svenskarnas största hinder.....	s20
➤ Kapitel 02.....	s24-37
Villkoren för vidareutbildning.....	s26
Samhällsekonomins påverkan.....	s30
Intervju med Mats Engström.....	s33
Resurser, struktur och stöd.....	s34
➤ Kapitel 03.....	s39-49
Oro för AI.....	s40
Vidareutbildning till följd av AI.....	s45
Branschernas anpassning.....	s47
➤ Kapitel 04.....	s50-61
Ålder och jämställdhet.....	s53
Uppmuntran från arbetsgivare.....	s56
Äldre och yngre på arbetsplatsen.....	s58
Intervju med John Mellkvist.....	s61

OM IHM

↘ Vi utvecklar kompetensen som utvecklar näringslivet

Vi utvecklar kompetensen som utvecklar näringslivet. Vårt uppdrag är att erbjuda människor och företag affärsutbildningar som är till nytta nu och i framtiden. Därför är våra korta och långa utbildningar anpassade och utformade för alla

faser av arbetslivet. Oavsett om du är i början, mitten eller slutet av dina yrkesverksamma år, så har vi kompetenshöjande kurser och utbildningar som stärker din konkurrenskraft på en föränderlig arbetsmarknad.

↘ IHM Business School är en av Nordens ledande affärsskolor

Vi har över 70 000 alumner, 6000 årliga studenter och 400 namnkunniga lärare. Som en privat, fristående affärsskola är vi helägda av den ideella stiftelsen IHM. Verksamheten bedrivs vid egna skolor i Stockholm, Göteborg, Malmö, Umeå och ute hos våra kunder. Tack vare en

gedigen portfölj av kvalitativa utbildningar, som hjälper individer att stärka sina chanser på arbetsmarknaden, har vi kommit att bli en ledande aktör inom ledarskap, marknadsföring, försäljning, ekonomi och e-handel.

METOD

IHMpact Report är en årlig rapport genomförd av Demoskop på uppdrag av IHM Business School. Årets upplaga är den andra av sitt slag där totalt 2032 intervjuer har genomförts. Målgruppen är allmänheten i åldern mellan 16-79 år.

Svaren samlades in mellan 13-30 juni 2025. Rapporten syftar till att undersöka synen på utbildning under arbetslivet och individens förhållningssätt till det moderna livslånga lärandet. Syftet är att stärka IHM:s position som en auktoritet inom utbildning och kompetensförsörjning.

FÖRORD

Välkommen till den andra upplagan av IHMpact Report. En rapport som lyfter svenskarnas syn på livslångt lärande, kompetensutveckling och arbetsmarknaden.

Syftet med IHMpact Report är att ge dig en inblick i hur människor uppfattar och ställer sig i frågor om vidareutbildning och ett arbetsliv i ständig förändring. Förhoppningsvis kan vi uppmuntra och inspirera fler att utveckla sin kompetens, men också ta initiativ till förändring för att vara med och forma framtidens lärande. IHM:s långsiktiga ambition är att vara en betydande del i människors kompetensutveckling och tillväxt i sina yrkesroller, driva affärsutveckling samt hitta nya vägar att möta framtidens krav i en snabbföränderlig värld.

I 2025 års rapport har frågorna från föregående år utvecklats för att skapa en djupare förståelse för svenskarnas åsikter. Vi har inte bara tittat på viljan att vidareutbilda sig, utan också försökt förstå vad det är som hjälper eller stjälper människor på vägen dit. Hur har faktorer såsom teknik, ekonomi och den senaste tidens samhällsförändringar påverkat förutsättningarna för vidareutbildning? Resultatet visar att viljan att utvecklas fortsatt är stark i vårt land. Trots oro för AI, tuffare tider kopplat till världsläget och upplevda hinder som ekonomi, ålder eller tidsbrist visar årets rapport tydligt att svenskar i stor omfattning är beredda att ta nästa steg i sin utbildningsresa.

En särskilt viktig fråga som återkommer i rapporten är hur den snabba AI-utvecklingen påverkar vår roll på jobbet. Det vi kan se är att de farhågor människor har skiljer sig markant beroende på den utbildning eller bransch de valt. Samtidigt ser vi att AI öppnar upp möjligheter för effektivare arbetssätt och att en stark

drivkraft finns till vidareutbildning för att följa med i teknikens framfart. Resultatet pekar på att osäkerheten och oron i samhället snarare driver än bromsar svenskarnas intresse för vidareutbildning. Det visar sig inte bara vara ett ytligt medel för en bättre karriär, utan ett verktyg som låter oss tryggare navigera framtiden.

Det är också tydligt att alla inte upplever samma förutsättningar till kompetensutveckling. Vår ålder och könstillhörighet skiljer oss från våra medmänniskor. Kvinnor upplever allt större hinder inför att finna tid till vidareutbildning mitt i livet. Äldre tvivlar på sin förmåga att lära sig nytt, medan många anser sig inte ha råd. För oss på IHM, som brinner för utbildning, ledarskap och kompetensutveckling är dessa insikter ovärderliga. Vi vill alltid att tillgången till kunskap ska vara bred, flexibel och inkluderande.

IHM Business School har i över 50 år varit ett kugghjul i näringslivets motor för frågor som rör kompetens. Vi vet att utveckling inte handlar om att springa fortare, utan att springa smartare. De allra flesta människor vill växa, om de bara får rätt verktyg och rätt stöd. Det är just därför vi gör IHMpact Report för att lyssna, lära oss, och vara en del av lösningarna. Min förhoppning är att du som läser denna rapport ska känna dig stärkt i din roll som ledare, medarbetare, beslutsfattare eller student. Att du ska hitta de svar du söker, nya frågor att ställa, eller bäst av allt: inspirationen att ta nästa steg.

/Therese Bohlin, vd, IHM Business School

“IHM Business School har i över 50 år varit ett kugghjul i näringslivets motor för frågor som rör kompetens.”

Kapitel 01

FORTSATT STARKT

INTRESSE FÖR

VIDAREUTBILDNING

I det första kapitlet tittar vi närmare på svenskarnas inställning till vidareutbildning.

SVENSKARNA OCH SKOLBÄNKEN

Antalet högutbildade i Sverige har ökat stadigt de senaste 25 åren samtidigt som andelen lågutbildade har sjunkit.

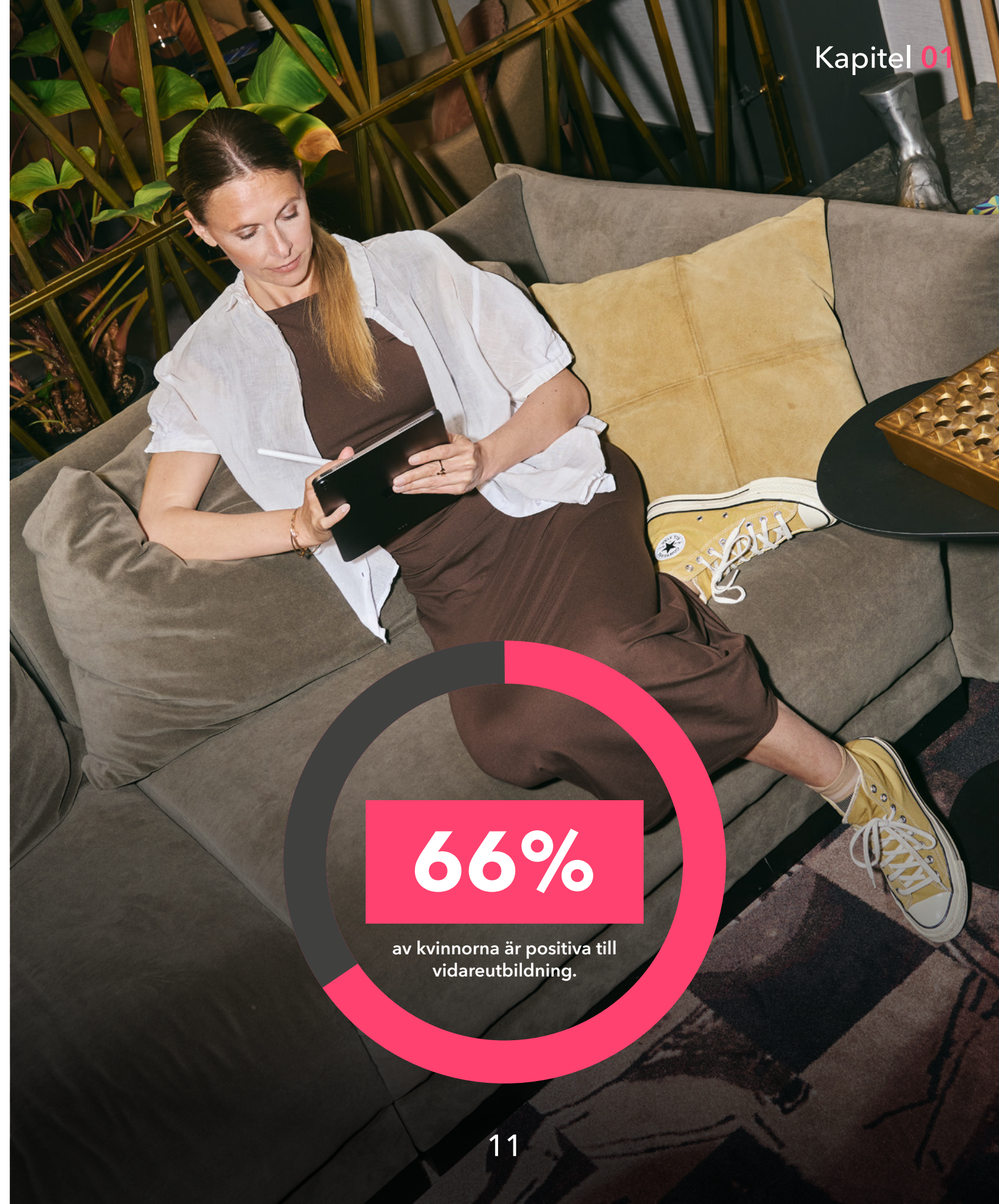
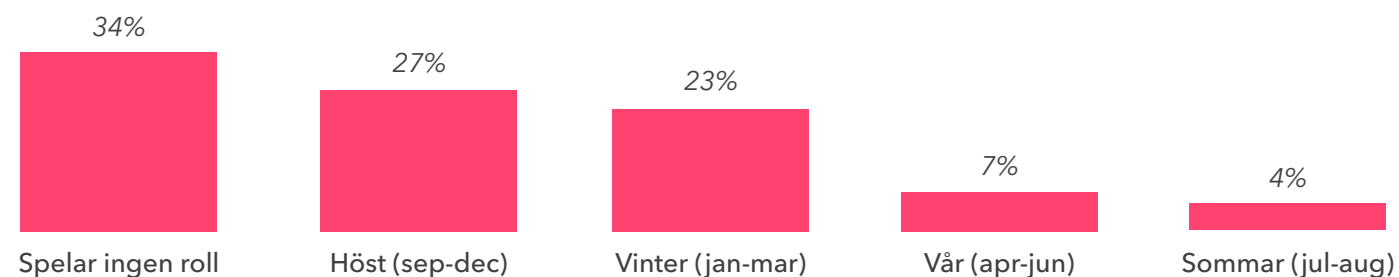
Även under 2025 fortsätter utbildningsnivån att stiga i landet, något som delvis kan förklaras av samhällsutvecklingen som präglas av en osäker arbetsmarknad och tuff ekonomi, men även den ökade tillgängligheten av utbildningar.

I rapportens första kapitel tittar vi närmare på svenskarnas inställning till vidareutbildning, var viljan är som störst, vad som inspirerar och vilka hinder som eventuellt stoppar individen från att förverkliga sina karriärmål.

Svenskarna allt mer eniga om vidareutbildning

Årets rapport visar att intresset för vidareutbildning i landet håller i sig. Hela 64 procent av svenskarna uppger att de är mycket eller ganska positiva till att fortsätta studera. Kvinnor fortsätter, precis som i fjol, att vara något mer motiverade (66 procent) att vidareutbilda sig än män (62 procent) i år.

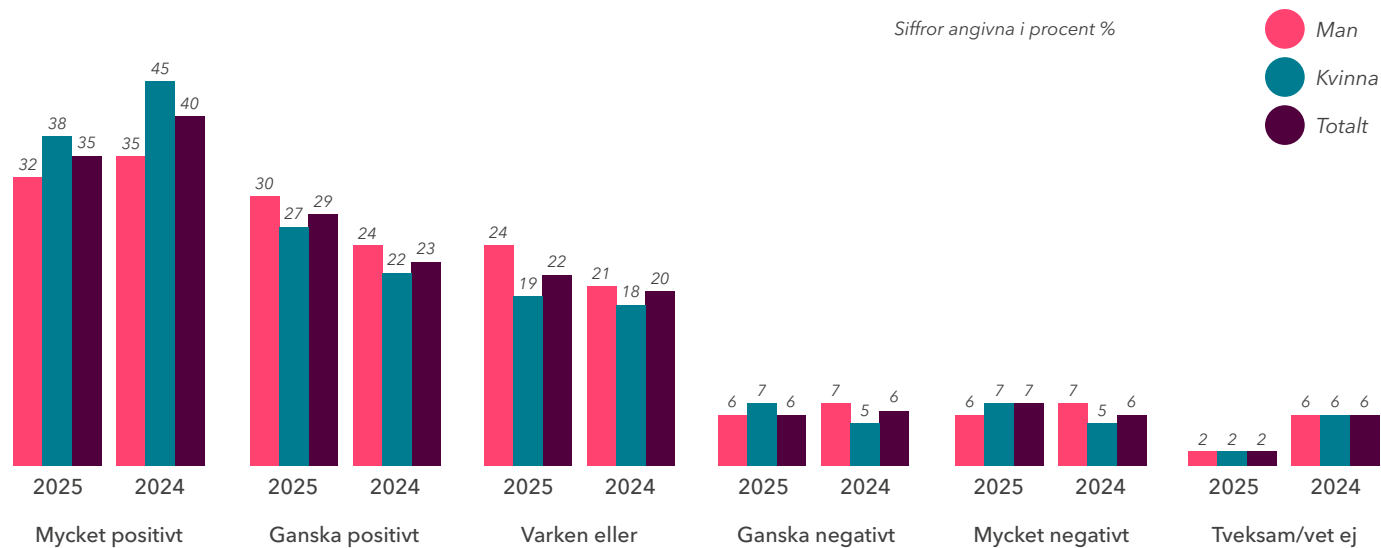
Då vill svenskarna påbörja sin utbildning:

66%

av kvinnorna är positiva till vidareutbildning.

Vad är din inställning till att fortsätta utbilda dig? (2024 jämfört med 2025)

Majoriteten av svenskarna kan tänka sig att påbörja en utbildning när som helst på året (34 procent). Sett till årstider är hösten den period då flest föredrar att börja (27 procent). De minst populära perioderna för att vidareutbilda sig är våren och sommaren på sju respektive fyra procent.

Högre intresse hos redan utbildade

Den som redan har studerat på högskola eller universitet är också mer benägen att fortsätta utbilda sig. Hos de respondenter som endast har en gymnasieexamen är strax över hälften (54 procent) mycket eller ganska positivt inställda till att vidareutbilda sig. Bland studerande vid högskola eller universitet stiger den siffran med hela 18 procentenheter, till 72 procent och för de som redan har en examen menar åtta av tio (80 procent) att de vill fortsätta lära sig.

Ytterligare en faktor som påverkar vår attityd gentemot vidareutbildning beror på vilken bransch vi arbetar inom. Även om intresset hos de flesta svenskar generellt är högt så går det att urskilja en hel del skillnader yrkesgrupper emellan. Intresset för att lära sig nytt och utbilda

sig är högt inom områden som finans (87 procent) och IT (80 procent) men även inom helt andra områden, som exempelvis hotellverksamhet (81 procent) och livsmedel (98 procent).

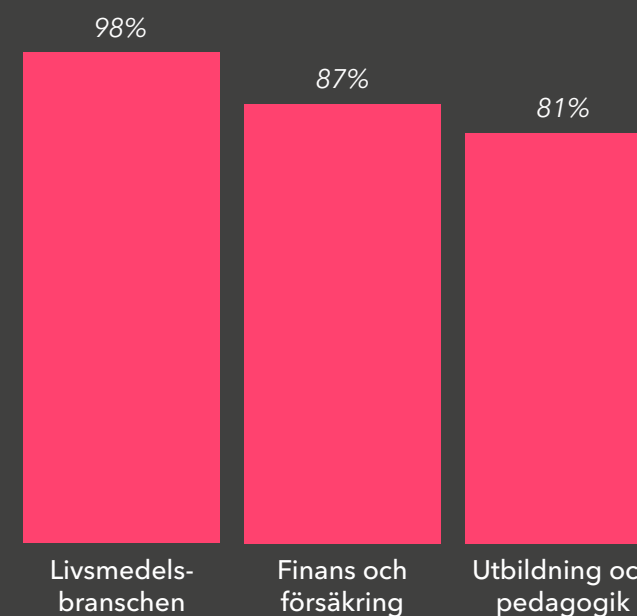
Tittar vi däremot på handelsbranschen är det endast hälften som är ganska eller mycket positivt inställda till att vidareutbilda sig – ett relativt lågt antal i jämförelse med övriga branscher. Vi kan även se liknande siffror hos respondenter som huvudsakligen jobbar inom transport och logistik (52 procent), samt säkerhet (55 procent).

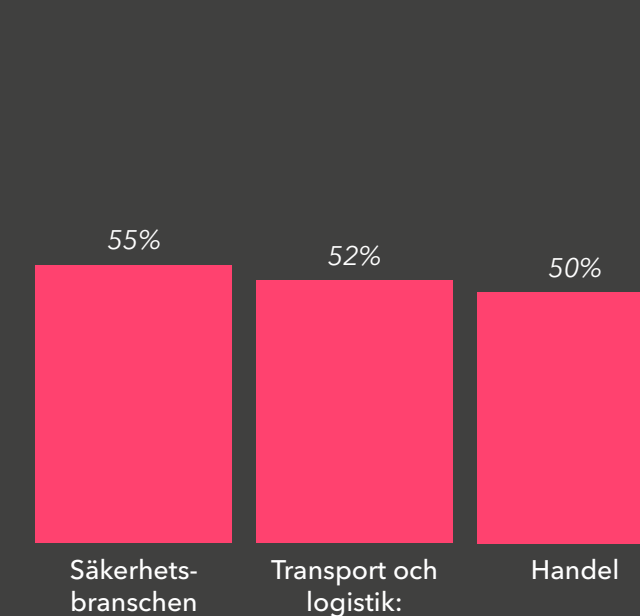
Bland de som redan har en examen menar åtta av tio att de vill fortsätta lära sig.

Branscher där flest vill vidareutbilda sig:

Branscher där färre vill vidareutbilda sig:

FLER SER VÄRDET AV VIDAREUTBILDNING

/Maria Dagermo, kvalitets- och anbudschef, IHM Business School

Varför tror du att intresset fortsatt är stort för vidareutbildning?

Arbetsmarknaden är idag mer osäker än tidigare, vilket sannolikt bidrar till att fler ser värdet av vidareutbildning. Att bygga på sin kompetens stärker både tryggheten i nuvarande arbete och öppnar dörrar till nya möjligheter. Samtidigt har det livslånga lärandet blivit en självklarhet – kunskap behöver ständigt förnyas för att vi ska kunna följa med i arbetslivets förändringstakt. Digitaliseringen, i kombination med statliga satsningar, har också gjort utbildning mer tillgänglig. Att aktörer som IHM erbjuder yrkesnära och korta utbildningar sänker tröskeln för att ta steget.

Vad förklarar skillnaderna i intresset för vidareutbildning mellan olika branscher? Vilka konsekvenser kan det få om vissa halkar efter?

Skillnaderna hänger ofta ihop med traditionen av kompetensutveckling samt den takt med vilken en bransch utvecklats historiskt. Kunskapsintensiva områden som IT och finans har länge haft ett behov av kontinuerlig uppdatering, medan andra branscher inte präglats av samma krav. Idag påverkas dock alla sektorer starkt av digitalisering och den snabba utvecklingen inom AI, vilket höjer kraven på lärande för både individer och organisationer. Inom handeln ser vi exempelvis en omfattande strukturomvandling driven av digitalisering, vilket skapar helt nya kompetenskrav. Branscher som inte

hänger med riskerar att drabbas av akut kompetensbrist – något som både hotar deras utveckling och konkurrenskraft, och kan få negativa effekter för svensk ekonomi i stort.

Vad hindrar människor från att vidareutbilda sig, och hur kan man öka motivationen?

De största hindren är tid, ekonomi, brist på incitament och avsaknaden av en lärandekultur. För att öka motivationen krävs riktade insatser som gör utbildning både attraktiv och möjlig att kombinera med arbete. Korta och flexibla utbildningar som tydligt kopplas till karriärmöjligheter och förbättrade arbetsvillkor kan vara en lösning. Även arbetsgivarna spelar en nyckelroll genom att erbjuda utbildning på arbetstid och bidra med ekonomiskt stöd.

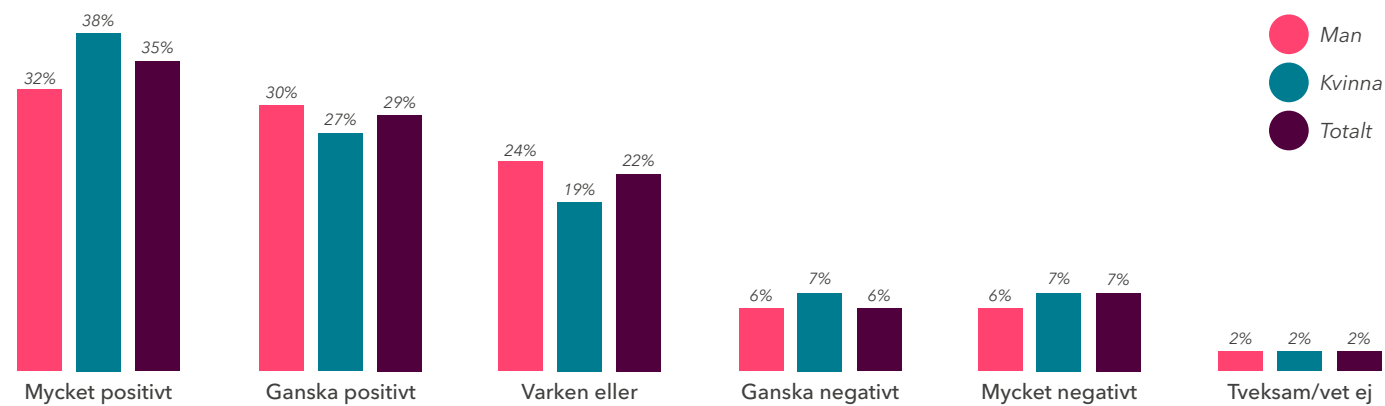
Vad är de bakomliggande orsakerna till att många svenskar har en positiv inställning till yrkeshögskoleutbildningar?

Yrkeshögskoleutbildningar uppskattas framför allt för att de är kortare, praktiskt inriktade och direkt kopplade till arbetslivets behov. De utformas i nära samarbete med näringslivet och leder till kompetens som är anställningsbar från dag ett. Det gör att nyttan blir tydlig både för individen och för arbetsgivaren. Många ser därför YH-utbildningar som en konkret och effektiv väg till arbete och karriärutveckling, särskilt i tider av hög arbetslöshet.

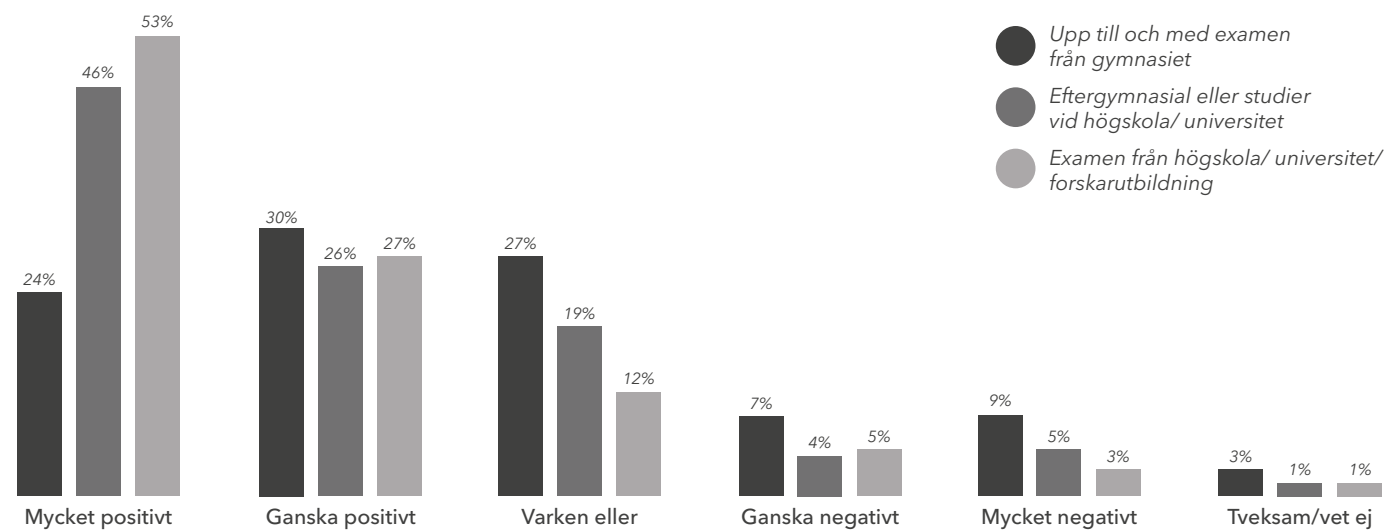

“För att öka motivationen krävs riktade insatser som gör utbildning både attraktiv och möjlig att kombinera med arbete.”

Vad är din inställning till att fortsätta utbilda dig? (Kön)

Vad är din inställning till att fortsätta utbilda dig? (Utbildningsnivå)

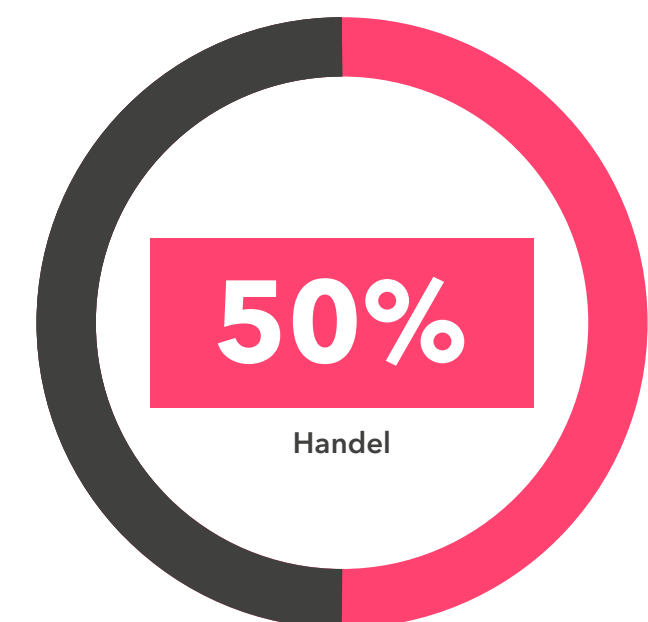

Även om intresset hos de flesta svenskar generellt är högt vad gäller vidareutbildning så går det att urskilja en hel del skillnader yrkesgrupper emellan.

Vad är din inställning till att fortsätta utbilda dig? (Bransch)

	Finans och försäkring	Data och IT	Handel	Livsmedelsbranschen	Transport och logistik	Säkerhetsbranschen	Utbildning, pedagogik
Mycket positivt	45%	43%	27%	75%	31%	44%	48%
Ganska positivt	42%	37%	23%	23%	21%	11%	33%
Varken eller	6%	14%	40%	2%	27%	20%	7%
Ganska negativt	6%	6%	7%	0%	10%	22%	3%
Mycket negativt	0%	0%	2%	0%	12%	4%	5%
Tveksam/vet ej	0%	0%	1%	0%	0%	0%	4%

Branscher där flest och minst antal respondenter vill vidareutbilda sig:

INSPIRATION VID VAL AV UTBILDNING

Drivkraften att utbilda sig påverkas av många olika faktorer och inspiration kan komma från alla möjliga håll. Personer i vår närhet, influencers och experter hamnar alla högt på listan över vad som inspirerar oss mest vid val av utbildning. Våra inspirationskällor varierar dock en hel del beroende på ålder och kön. Manliga respondenter uppger att de i högre grad än kvinnor får inspiration att vidareutbilda sig från personer inom arbetslivet. Dessa kan vara entreprenörer

eller kända företagsledare. Faktum är att det nästan är dubbelt så många män (14 procent) som kvinnor (8 procent) som anger dessa som några av sina inspirationskällor till att vidareutbilda sig.

Många respondenter anger också forskare och experter som inspiration till att vidareutbilda sig och där är män och kvinnor betydligt mer överens.

↘ Dessa inspirerar män och kvinnor vid val av utbildning:

Flervalsfråga

- Forskare eller experter inom ämnet (22% män, 20% kvinnor)
- Kända entreprenörer eller företagsledare (14% män, 8% kvinnor)
- Chef (9% män, 5% kvinnor)

Unga inspireras av närstående - och sociala medier

De yngre respondenterna inspireras i högre utsträckning av familj och närstående. I rapporten har över hälften av svenskarna i åldersgruppen upp till 29 år angett personer i sin närhet, till exempel vänner, kollegor och familjemedlemmar, som inspirationskällor till att vidareutbilda sig (52 procent). Majoriteten av kvinnor i samma

ålderskategori uppger detta som en inspirationskälla (59 procent).

Utöver personer i sin närhet är unga kvinnor upp till 29 år mest inspirerade av lärare eller mentorer (25 procent). Motsvarande siffra för män i samma åldersgrupp är 22 procent. Hos unga män ligger däremot en annan grupp högre i anseende, nämligen forskare och ämnesexperter - något som 23 procent uppgett.

Över hälften av svenskarna i åldersgruppen upp till 29 år har angett personer i sin närhet, till exempel vänner, kollegor och familjemedlemmar, som inspirationskällor till att vidareutbilda sig.

Vad av följande inspirerar dig mest vid val av utbildning?

Flervalsfråga

	Total	Upp till 29 år	Mellan 30 och 49 år	Mellan 50 och 64 år	65 år eller äldre	Man upp till 29 år	Kvinna upp till
Personer i min närhet (familj, vänner, kollegor)	33%	52%	34%	25%	21%	46%	59%
Min chef	7%	9%	7%	8%	3%	12%	4%
Privatpersoner på sociala medier	5%	10%	6%	4%	1%	10%	10%
Influencers/kändisar	3%	9%	3%	0%	0%	5%	13%
En lärare eller mentor	15%	24%	14%	11%	14%	22%	25%
Kända entreprenörer eller företagsledare	11%	11%	11%	12%	8%	17%	4%
Medlemmar i nätverk eller branschorganisationer	16%	15%	18%	16%	11%	15%	15%
Forskare eller experter inom ett visst ämne	21%	17%	21%	23%	22%	23%	9%
Tveksam/vet ej	7%	6%	7%	8%	8%	5%	7%

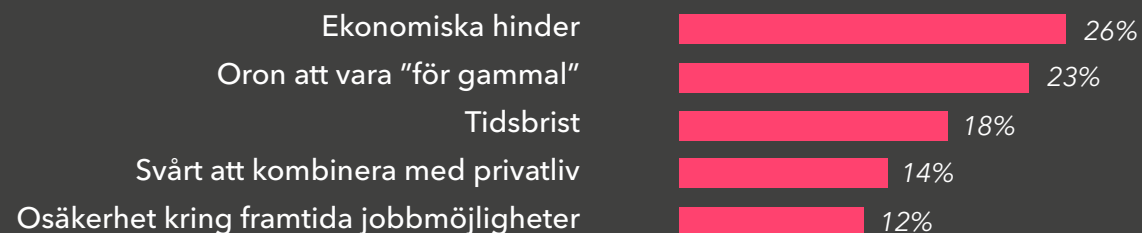
Svenskarnas största hinder: Tid, åldersnoja och ekonomi

Att vilja utbilda sig är en sak, att väl ta steget och komma igång en helt annan. Ekonomiska hinder, rädslan för att vara för gammal samt tidsbrist är svenskarnas största bromsklossar på

vägen mot vidareutbildningen. Av de som anger tidsbrist som ett hinder utgör respondenter i åldersgruppen 30-49 år den största andelen. I denna grupp uppger över en fjärdedel, 27 procent, att bristen på tid hindrar dem från att utbilda sig.

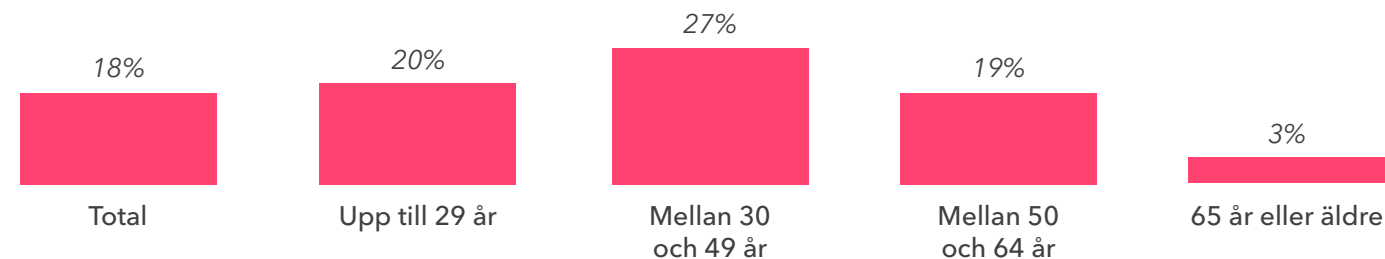
↘ Svenskarnas största hinder när det kommer till att vidareutbilda sig:

Flervalsfråga

Så många upplever tidsbrist som ett hinder för vidareutbildning:

Flervalsfråga

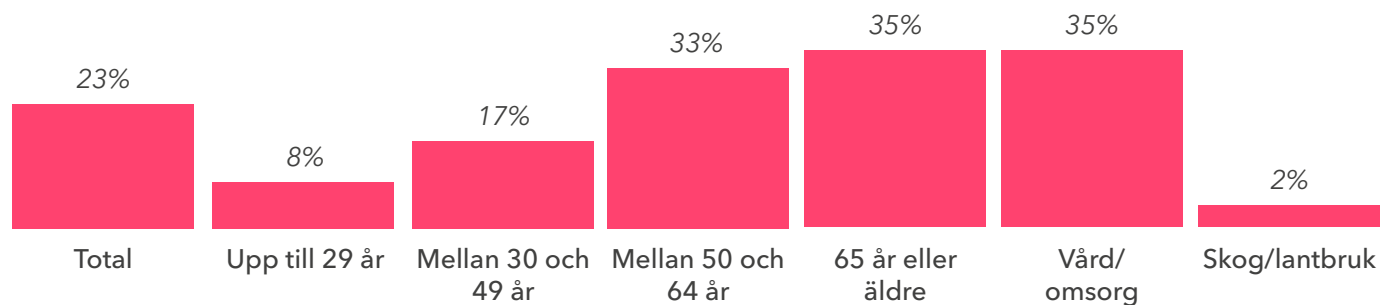
Åldern och rädslan för att vara för gammal är ett annat hinder för framför allt äldre respondenter. Bland dem i åldersgruppen 50-64 år uppger var tredje (33 procent) person detta, och bland de 65 år och äldre är andelen 35 procent. Detta är en markant skillnad jämfört med åldersgruppen 30-49 år, där endast 17 procent uttrycker samma farhåga. Oron för att vara för gammal skiljer sig också rejält

mellan respondenter från olika branscher. Hela 35 procent av de som jobbar inom vård och omsorg uttrycker att de är oroliga för detta. Sen finns det respondenter som inte är oroliga för sin ålder över huvud taget, nämligen de som jobbar inom skog och lantbruk. En marginell andel, ynka två procent, har angett sin ålder som ett hinder för att vidareutbilda sig.

Så många upplever ålder som ett hinder för vidareutbildning:

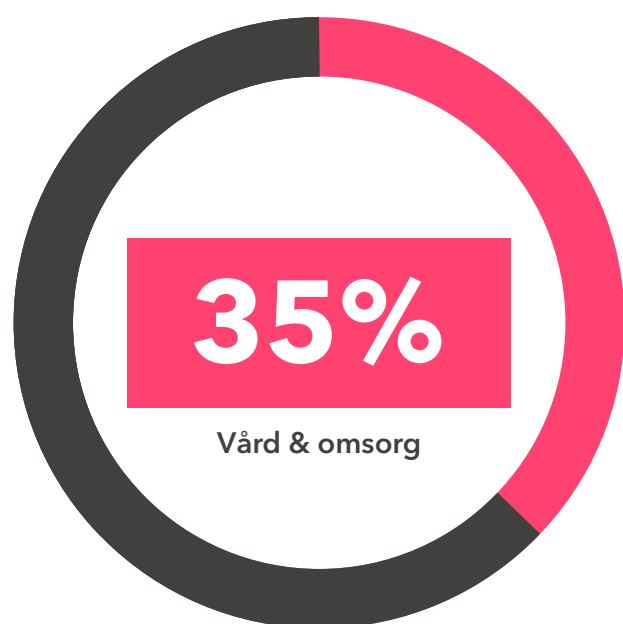
Flervalsfråga

Mer än var fjärde svensk (26 procent) uppger även att de helt enkelt inte har råd att vidareutbilda sig och att ekonomiska hinder är en av de främsta anledningarna till att utbildning uteblir. En hel del högre utbildningar i Sverige är CSN-berättigade samtidigt som många andra vuxenutbildningar kan innebära självfinansiering från

individ och företag. Statens satsningar på yrkeshögskolan över det senaste årtiondet har breddat utbudet av avgiftsfria utbildningar avsevärt. Det stigande antalet ansökningar till yrkeshögskolan, både till korta och långa utbildningar, visar också på svenskars ökade intresse för kostnadsfria och yrkesspecifika utbildningar.

Branscher där flest och minst uppger att hög ålder är ett hinder:

Åldern och rädslan för att vara för gammal är ett hinder för framför allt äldre respondenter. Bland dem i åldersgruppen 50-64 år uppger var tredje person detta.

Kapitel 02

DETTA STYR

VALET AV

UTBILDNING

I det andra kapitlet undersöker vi hur samhällsutveckling och marknad påverkar våra utbildningsval.

På grund av senaste tidens samhällsutveckling har

43%

fått en förändrad syn på yrkesutbildningar.

VILLKOREN FÖR VIDAREUTBILDNING

Hur vi väljer utbildning påverkas av många olika omständigheter. En stor påverkande faktor är den senaste tidens samhällsutveckling.

Politiska oroligheter runt om i världen skapar ekonomisk instabilitet som tar sig uttryck i högre inflation, ökad arbetslöshet och större osäkerhet på marknaderna. Samtidigt driver den snabba teknikutvecklingen fram allt mer avancerade AI-modeller.

Dessa öppnar för nya möjligheter till effektivisering, men bidrar också till en växande diskussion om hur människors kompetens och roller på arbetsmarknaden påverkas när maskiner kan utföra uppgifter som tidigare varit förbehållna människor.

Detta är något som fått 15 procent av respondenterna att intressera sig mer för yrkesförberedande utbildningar framför mer akademiska studier. Störst är intresset bland unga upp till 29 år där närmare var femte, 19 procent, uppger

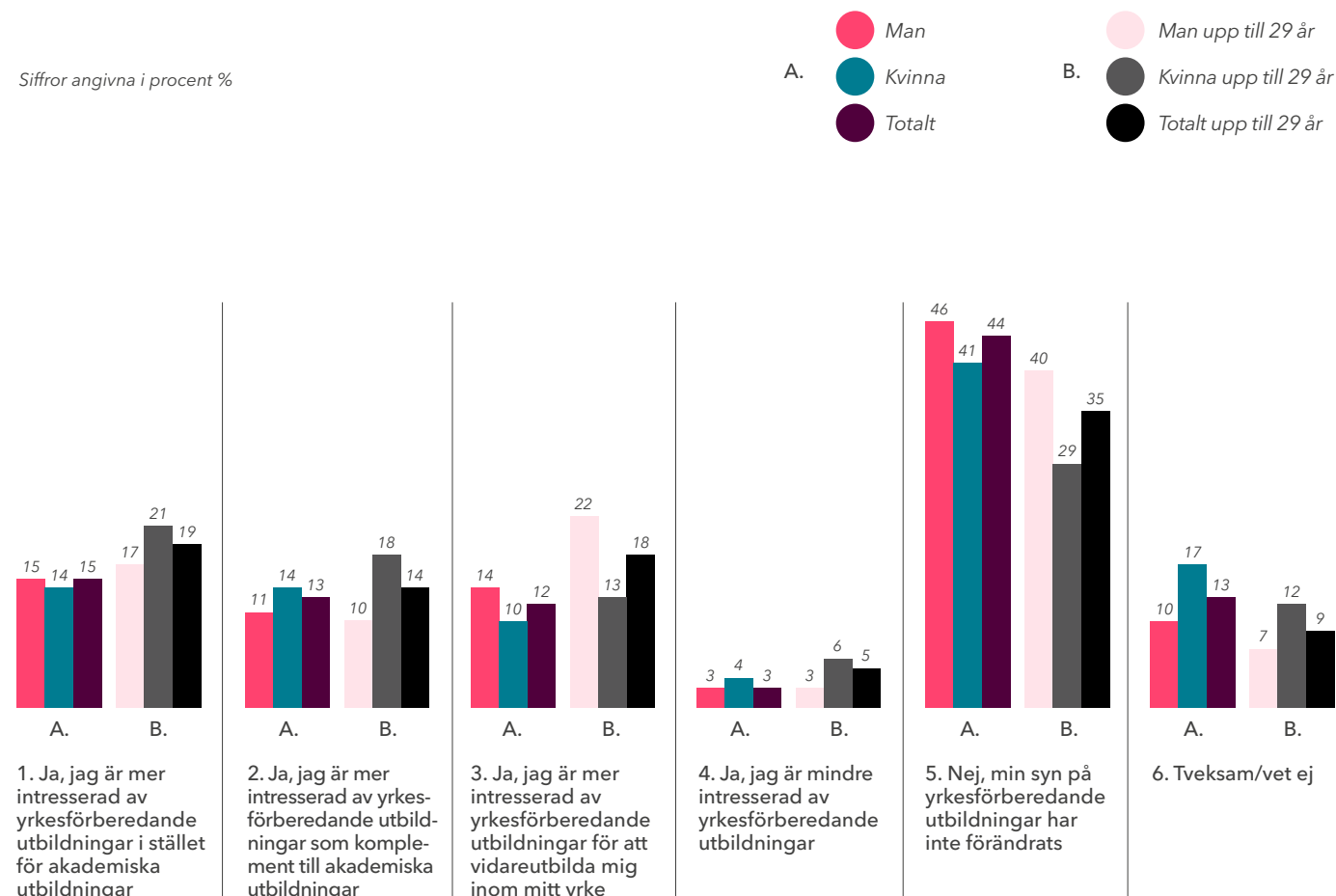
att förändringar i samhället har fått dem att överväga mer praktiska, yrkesförberedande alternativ.

När makroperspektivet styr

Sammantaget har hela 43 procent av svenskarna fått en förändrad syn på yrkesutbildningar till följd av den senaste tidens samhällsutveckling. I rapporten framkommer också intressanta skillnader mellan män och kvinnor.

Fler unga kvinnor upp till 29 år (21 procent) än män (17 procent) i samma åldersgrupp säger att de blivit mer intresserade av att läsa ett yrkesprogram istället för akademiska utbildningar. Unga män är däremot mer benägna att vidareutbilda sig inom det yrke de redan har (22 procent jämfört med 13 procent bland kvinnor).

Har den senaste tidens samhällsutveckling (som ekonomiska läget och tekniska utvecklingen) förändrat din syn på yrkesförberedande utbildningar?

Osäkerhet öppnar dörren för akademiska vägar

I år tycker närmare sju av tio svenskar (68 procent) att det är rätt tillfälle att sätta sig i skolbänken – en tydlig signal om att utbildning ses som en väg framåt i osäkra tider. Svenskarna verkar vara överens om detta i de flesta åldrar men entusiasmen sticker ut för de som är över 65. Där är det drygt åtta av tio (78 procent) som tycker att det är en mycket eller ganska bra tid att utbilda sig. Bland de yngre är det fortfarande

långt över hälften (63 procent) av de upp till 29 år som håller med om att det är en bra tid att utbilda sig. Däremot råder en viss diskrepans mellan könen. 71 procent av män upp till 29 instämmer, medan bara hälften (51 procent) av kvinnorna i samma ålder tycker detsamma. Med åldern verkar däremot tveksamheten avta. I åldersgruppen över 65 år både männen (79 procent) och kvinnorna (78 procent) eniga om att nuläget är en mycket eller ganska bra tid att utbilda sig.

Om du tänker på hur samhällsekonomin ser ut just nu, tror du att det är en bra eller dålig tid att utbilda sig? 2025

	Total	Upp till 29 år	Mellan 30-49 år	Mellan 50-64 år	65 år eller äldre	Man upp till 29 år	Kvinna upp till 29 år	Man 65 år+	Kvinna 65 år+
Mycket bra tid att utbilda sig	24%	15%	18%	26%	41%	18%	12%	41%	42%
Ganska bra tid att utbilda sig	44%	47%	45%	44%	37%	53%	39%	38%	36%
Ganska dålig tid att utbilda sig	11%	16%	14%	11%	3%	12%	22%	2%	3%
Mycket dålig tid att utbilda sig	3%	4%	3%	2%	2%	3%	5%	4%	0%
Tveksam/vet ej	18%	18%	20%	17%	17%	14%	22%	16%	18%

Om du tänker på hur samhällsekonomin ser ut just nu, tror du att det är en bra eller dålig tid att utbilda sig? 2024

	Total	Upp till 29 år	Mellan 30-49 år	Mellan 50-64 år	65 år eller äldre	Man upp till 29 år	Kvinna upp till 29 år	Man 65 år+	Kvinna 65 år+
Mycket bra tid att utbilda sig	35%	21%	24%	40%	56%	19%	23%	55%	57%
Ganska bra tid att utbilda sig	37%	41%	40%	40%	27%	44%	39%	29%	25%
Ganska dålig tid att utbilda sig	11%	19%	18%	6%	2%	20%	19%	2%	2%
Mycket dålig tid att utbilda sig	2%	3%	3%	2%	1%	4%	2%	1%	0%
Tveksam/vet ej	14%	16%	16%	12%	14%	13%	17%	12%	16%

Antalet personer som tycker att det är en bra tid att utbilda sig till följd av samhällsekonomin har sjunkit med 4 procent från i fjol.

SÅ PÅVERKAR SAMHÄLLSEKONOMIN SYNEN PÅ STUDIER

Huruvida det är ett bra tillfälle eller inte att utbilda sig påverkas också av var vi står i livet, både ekonomiskt och yrkesmässigt. Att gå en kurs eller ett program kan vara enklare eller svårare beroende på om du jobbar heltid, deltid eller om du är egenföretagare och potentiellt har ett mer flexibelt tidsschema. Svenska egenföretagare är i detta fall de som i störst utsträckning tror att det i nuläget är en mycket eller

ganska bra tid att utbilda sig, något som 74 procent uppger. Efter dem är det faktiskt pensionärerna som visar på optimism, där ungefär lika många (72 procent) instämmer.

Den grupp som i minst utsträckning anger att det är en mycket eller ganska bra tid att utbilda sig är de svenskar som är deltidsarbetande. Där är det lite över hälften (56 procent) som instämmer.

Om du tänker på hur samhällsekonomin ser ut just nu, tror du att det är en bra eller dålig tid att utbilda sig? (Syssesättning) 2025

	Total	Heltids- arbetande	Deltids- arbetande	Egen- företagare	Student	Pensionär
Mycket bra tid att utbilda sig	24%	21%	19%	30%	27%	37%
Ganska bra tid att utbilda sig	44%	47%	37%	45%	44%	35%
Ganska dålig tid att utbilda sig	11%	12%	20%	14%	10%	6%
Mycket dålig tid att utbilda sig	3%	3%	4%	3%	3%	2%
Tveksam/vet ej	18%	17%	21%	8%	16%	21%

Om du tänker på hur samhällsekonomin ser ut just nu, tror du att det är en bra eller dålig tid att utbilda sig? (Syssesättning) 2024

	Total	Heltids- arbetande	Deltids- arbetande	Egen- företagare	Student	Pensionär
Mycket bra tid att utbilda sig	35%	31%	28%	34%	24%	54%
Ganska bra tid att utbilda sig	37%	41%	48%	33%	40%	27%
Ganska dålig tid att utbilda sig	11%	12%	13%	16%	15%	3%
Mycket dålig tid att utbilda sig	2%	2%	5%	3%	0%	1%
Tveksam/vet ej	14%	14%	7%	14%	22%	14%

Lite mer än hälften av svenska deltidsarbetande tycker att det är en bra tid att vidareutbilda sig 2025.

UTBILDNING FRAMTIDSSÄKRAR KARRIÄREN

/Mats Engström, strategisk utvecklingschef, IHM Business School

Varför tror du att osäkra tider skapar ett större intresse för studier?

Osäkerhet gör att fler vill stå stadigare på arbetsmarknaden. Utbildning blir ett sätt att framtidssäkra sin karriär och skapa trygghet, samtidigt som samhället får fler som kan bidra med ny kompetens.

Ekonomi stoppar många mitt i karriären och brist på motivation bromsar de allra yngsta. Vad saknas?

Det som saknas är ofta kunskap om alternativen. Mitt i karriären kan man kombinera jobb och studier, och låta arbetsgivaren stå för kostnaden, eller söka omställningsstudiestöd. För de yngre handlar det mer om att skapa motivation genom att visa på den snabba vägen från utbildning till jobb.

Utbildning är en investering som betalar sig dubbelt – för individen och för samhället. När fler får möjlighet att utveckla sin kompetens stärks företagets konkurrenskraft och hela samhällets

motståndskraft i en tid av snabb förändring.

Gör staten tillräckligt, eller kan det även behövas mer?

Staten har gjort mycket genom kostnadsfria YH-utbildningar, men det behövs fler långsiktiga satsningar på vidareutbildning. Bland annat måste systemet för omställningsstudiestöd fungera bättre och tillåta fler valmöjligheter. Idag gynnas endast författningsreglerade utbildningar, det vill säga de som styrs av lag och leder till yrken med krav på legitimation. Det bör dessutom införas ett kompetensavdrag för företagets investeringar i personalutbildning. Investeringar i humankapital är skattemässigt missgynnade, trots att allt fler företag idag är helt beroende av personalens förmåga att lära sig nya saker och att kontinuerligt fortbilda sig.

Om Sverige ska behålla sin konkurrenskraft måste vi säkerställa att människor vågar ta steget att fylla på med ny kunskap genom hela yrkeslivet. Det handlar också om att erbjuda fler alternativ utanför det statliga utbildningssystemet.

“För de yngre handlar det mer om att skapa motivation genom att visa på den snabba vägen från utbildning till jobb.”

VIKTEN AV RESURSER, STRUKTUR OCH STÖD

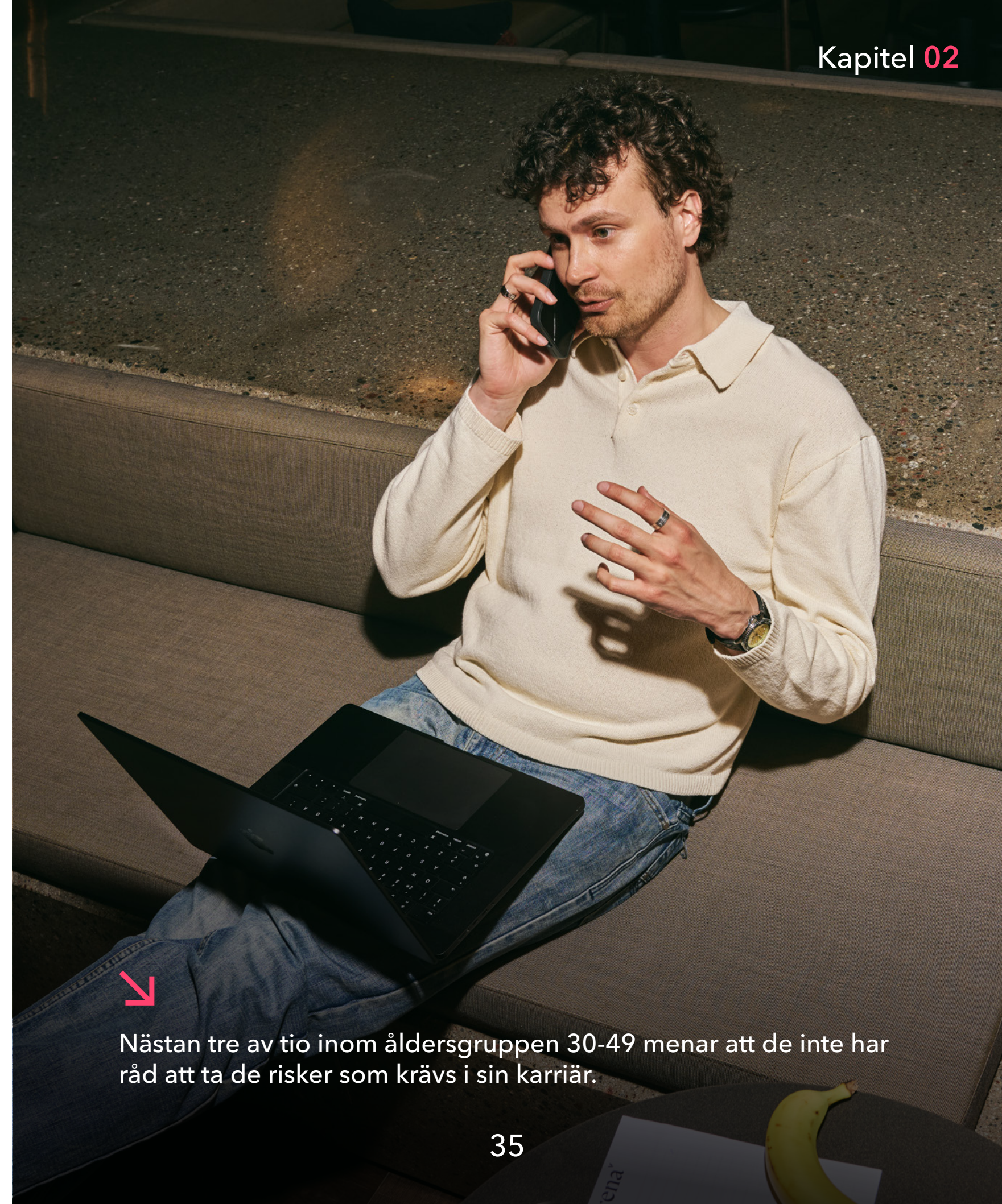
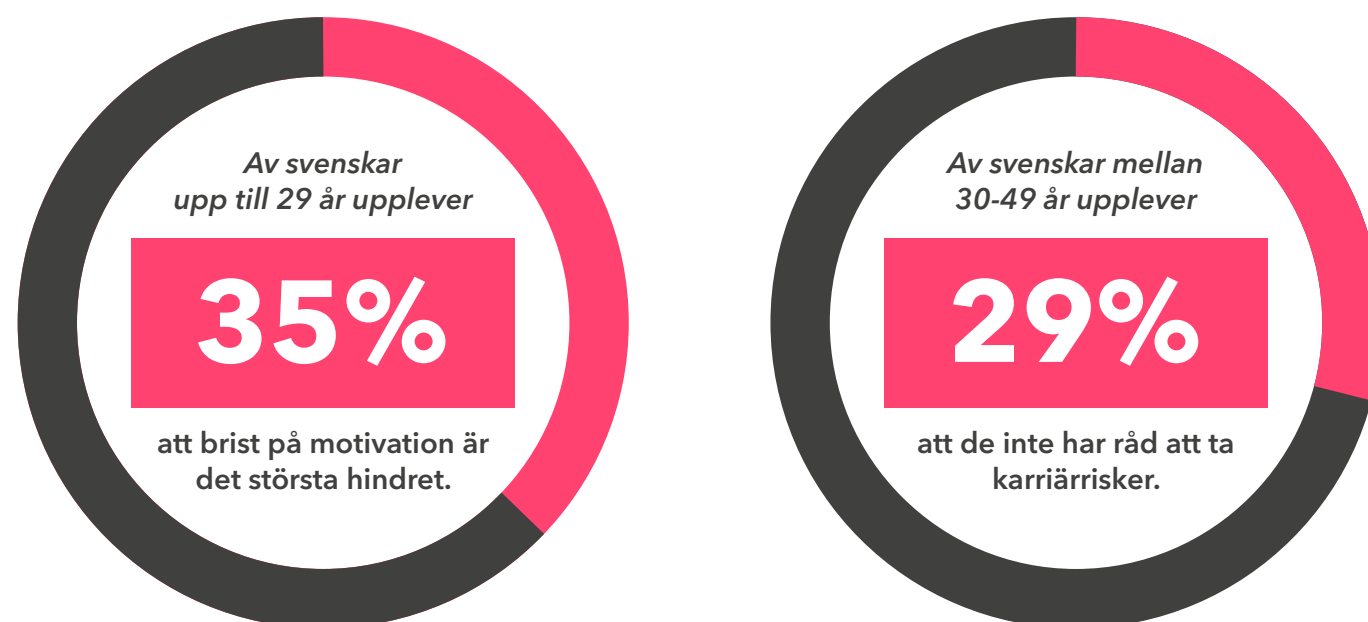
Tillgång till resurser, tydlig struktur och stöd från omgivningen framstår också som viktiga förutsättningar för att ta beslutet att vidareutbilda sig. I detta stöd kan exempelvis arbetsgivare, kollegor eller närstående personer spela en betydande roll genom att underlätta planering, skapa möjligheter eller bidra med motivation. Avsaknad av sådana resurser eller stöd kan då istället försvåra processen och minska sannolikheten att steget faktiskt tas.

Drygt en tredjedel av svenskarna (34 procent) uppger att deras största hinder för att uppnå

sina karriärdömmar är en för hög ålder. Bland respondenter i åldersgruppen 50-64 år är detta den dominerande utmaningen, där hälften uppger att åldern står i vägen för deras yrkesambitioner.

I gruppen 30-49 år ser situationen annorlunda ut, här är det ekonomin som främst begränsar. Nästan tre av tio (29 procent) menar att de inte har råd att ta de risker som krävs i sin karriär. För de yngsta, upp till 29 år, framträder istället ett annat typ av hinder. Här anger 35 procent att det är bristen på motivation som gör det svårare att nå sina karriärs mål.

Svenskarnas största hinder för sina karriärdömmar:

Nästan tre av tio inom åldersgruppen 30-49 menar att de inte har råd att ta de risker som krävs i sin karriär.

Bland respondenter mellan 50 och 64 år upplever

50%

att ålder står i vägen för deras karriärdömmar.

Vad upplever du står i vägen för att du ska kunna uppnå dina karriärdömmar?

Flervalsfråga

	Total	Man	Kvinna	Upp till 29 år	Mellan 30-49 år	Mellan 50-64 år	65 år eller äldre
Jag har inte rätt utbildning	11%	11%	10%	19%	15%	5%	2%
Min familj tar för mycket av min tid	9%	9%	9%	12%	12%	9%	1%
Jag är för gammal	34%	31%	37%	3%	16%	50%	70%
Jag har inte råd att ta några karriärrisker	19%	17%	20%	24%	29%	16%	3%
Jag har inte tid att vidareutbilda mig	12%	14%	10%	14%	17%	12%	2%
Jag saknar motivation	17%	17%	17%	35%	20%	10%	3%
Jag bor på fel plats	9%	9%	10%	15%	13%	5%	5%
Min chef stöttar mig inte	4%	5%	2%	5%	4%	4%	1%
Jag saknar självförtroende	13%	13%	14%	30%	17%	6%	1%
Jag upplever diskriminering på grund av kön, etnicitet, sexualitet eller annat	4%	4%	3%	6%	3%	4%	2%
Jag tycker det är svårt att utmärka sig bland konkurrensen	9%	9%	10%	17%	11%	6%	0%

“När fler får möjlighet att utveckla sin kompetens stärks företagets konkurrenskraft och hela samhällets motståndskraft i en tid av snabb förändring.” /Mats Engström, strategisk utvecklingschef, IHM Business School

Kapitel 03

AI SKAPAR NYA

SPELREGLER PÅ

ARBETSMARKNADEN

I kapitel tre undersöker vi hur AI-tekniken formar branscher, skapar osäkerhet men också driver utbildningslust och nya möjligheter.

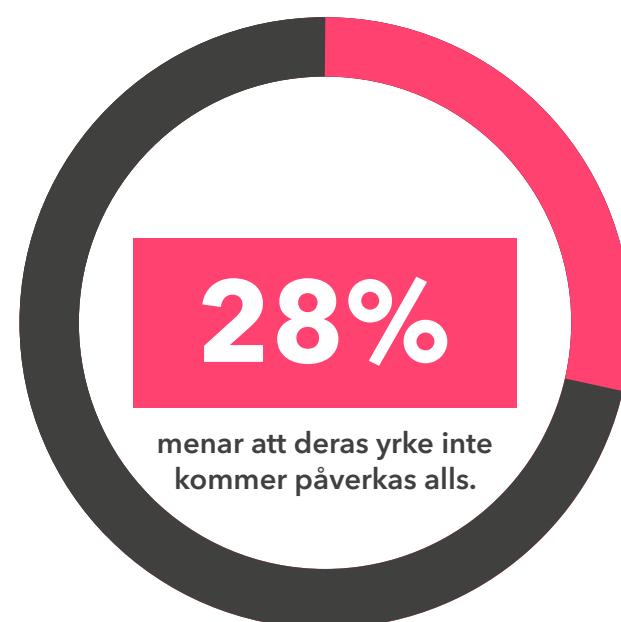
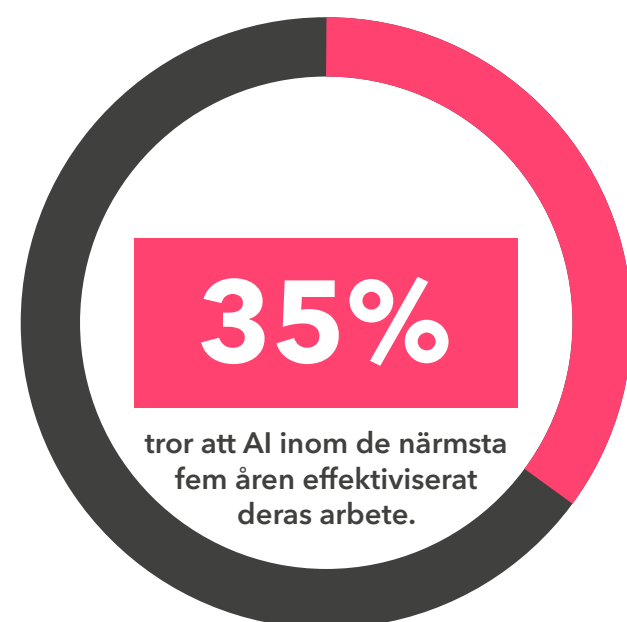
ARBETSLIVET I FÖRÄNDRING, MÄNNISKAN I CENTRUM

AI har på kort tid blivit en naturlig del i många branscher.

Nya verktyg och lösningar förändrar sättet vi arbetar på och öppnar dörrar för både effektivare processer och helt nya möjligheter. Samtidigt skapar utvecklingen en känsla av osäkerhet. Hur mycket kommer att förändras och vad innebär

det för olika yrkesgrupper? Det står redan klart att tekniken påverkar arbetsmarknaden på flera plan. För vissa väcker den en vilja att utvecklas och lära sig nytt medan andra oroar sig för att deras kompetens inte längre ska räcka till.

AI utmanar etablerade strukturer men visar också på människans unika roll i att forma framtidens arbetsliv.

AI effektiviserar men byter inte ut

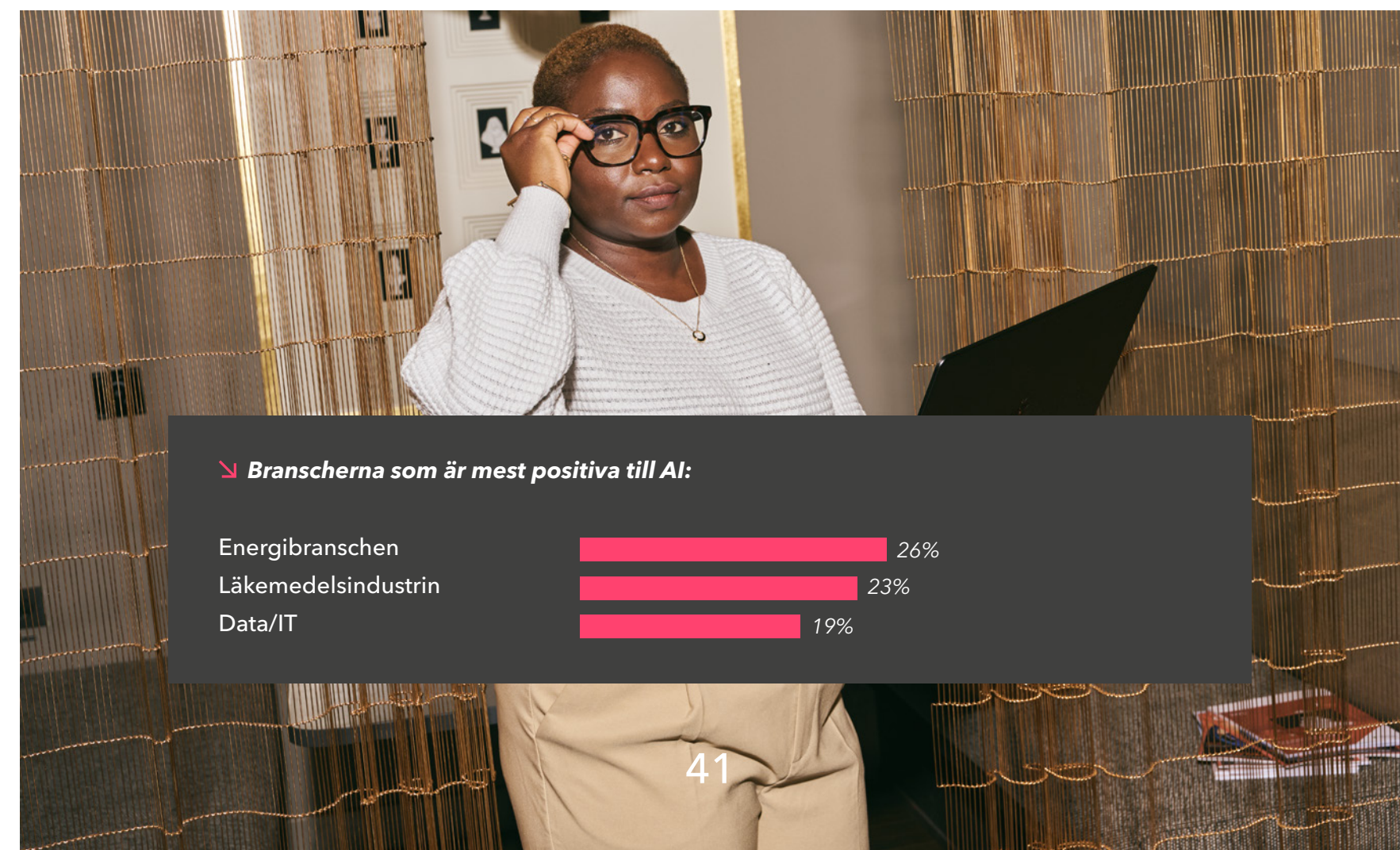
Att användningen av AI har eskalerat under de senaste åren är det få som missat. Framtidens ovisshet kan väcka oro hos många, framför allt i hur det kommer att påverka inom olika yrkesgrupper.

Främst tror svenskarna (35 procent) att deras arbete kommer bli mer effektivt i framtiden genom användningen av AI, men inte att de kommer bli helt ersatta. Människan anses fortsatt vara viktigare än tekniken då närmare en tredjedel (28 procent) är eniga om att AI inte kommer att påverka deras yrke över huvud taget.

Finansbranschen anses vara hotad - över hälften är oroad att bli ersatta

Trots att många tror att AI snarare kommer effektivisera än att ersätta, är osäkerheten att bli av med jobbet olika beroende på vilken bransch man är verksam i. Inom finans- och försäkringsbranschen känner sig över hälften (64 procent) hotade av AI och tror att många kommer förlora jobbet. I transport- och logistikbranschen ser det helt annorlunda ut. De sticker ut som den bransch där AI förväntas ha minst påverkan (53 procent).

Personer som jobbar inom energibranschen har en positiv inställning och tror att utvecklingen kommer leda till fler jobb. Även de som jobbar inom data och IT är eniga och ser att AI kommer effektivisera jobben, men inte ersätta någon. Samtidigt är många som jobbar inom IT (32 procent) medvetna om att det krävs en vidareutbildning för att hänga med i utvecklingen och undvika att bli utkonkurrerade.

Branscherna som är mest positiva till AI:

Hur tror du att AI kommer påverka ditt yrke de närmaste fem åren?

Flervalsfråga

	Totalt	Finans/ försäkring	Data/IT	Energi- branschen	Transport/ logistik	Läkemedels- industrin	Media & komm.	Hotell	Ekonomi	Utbildning	Vård/ omsorg
1.	35%	41%	67%	31%	22%	54%	50%	36%	31%	9%	21%
2.	28%	1%	4%	18%	53%	21%	14%	4%	18%	14%	6%
3.	17%	64%	24%	7%	17%	19%	5%	0%	7%	4%	5%
4.	12%	14%	32%	26%	8%	31%	33%	37%	26%	41%	18%
5.	6%	8%	19%	26%	4%	23%	1%	0%	26%	3%	2%
6.	3%	0%	1%	0%	1%	0%	12%	33%	0%	30%	50%
7.	13%	0%	3%	0%	6%	5%	6%	0%	0%	10%	5%

1. Jag tror att AI kommer göra mitt arbete mer effektivt men inte ersätta mig

2. Jag tror inte att AI kommer påverka mitt yrke alls

3. Jag tror att AI kommer ersätta många jobb i min bransch

4. Jag tror att AI kommer kräva att jag vidareutbildar mig för att vara fortsatt relevant i min bransch

5. Jag tror att AI kommer bidra till fler jobb i min bransch

6. Annat

7. Vet ej

Många behåller lugnet trots AI:s snabba utveckling

Idag jämförs utvecklingen av AI med när internet slog i kraft. I och med att förändringsprocessen går väldigt fort kan en osäkerhet skapas hos många, främst gällande hur det kommer att påverka befolkningens arbeten. Trots snabba framsteg är oron för att AI helt ska ersätta

människors jobb fortsatt låg. Endast sexton procent är oroad i någon mån över att bli ersatta och nästan hälften (43 procent) oroar sig inte alls. Däremellan finns en stor grupp som förhåller sig neutralt, närmare en fjärdedel (23 procent) svarar "varken eller". Många kan fortsatt vara osäkra i hur tekniken kan påverka deras yrkesroll.

Unga oroar sig mest att bli ersatta av AI

Oron skiljer sig däremot tydligt mellan olika branscher och åldrar. De som oroar sig mest är personer som arbetar inom finans och media (46 procent). Tätt efter oroar sig verksamma inom hotell- och restaurangbranschen för att bli ersatta (45 procent). Trots att de toppar listan över de som oroar sig mest finns även en stor andel som inte oroar sig alls (43 procent).

Den yngre generationen, under 29 år, har vuxit upp och haft tillgång till internet i större delen av sitt liv. Trots att de är vana vid, och vuxit in i, en uppkopplad värld är det de som oroar sig mest att AI ska ta över deras jobb (27 procent). Därefter är det de i åldern 30-49 år som är mest oroad att bli ersatta (16 procent).

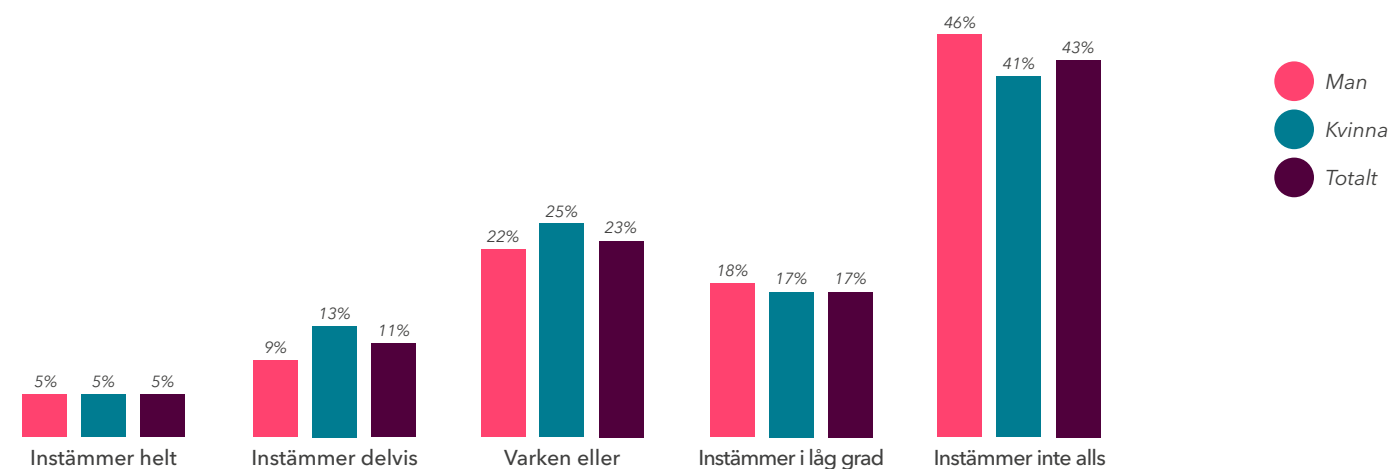
Branscherna där flest är oroliga för att bli ersatta av AI:

Finans och försäkring: 46%

Media och kommunikation: 46%

Hotell och restaurang: 43%

Jag är orolig för att AI ska ta över mitt jobb:

Bör vi vara oroliga?

“Vi har all anledning att vara oroliga för framtidens arbetsmarknad. Trots att 68 procent av svenskarna tror att deras nuvarande kunskap räcker, visar internationella analyser att många jobb kommer att försvinna – samtidigt som nya skapas – när AI etableras i företagen. Alla är överens om att förändringen blir omfattande, men underskattar vi hur snabbt kompetenskraven skiftar? Vi kan inte luta oss tillbaka och tro att dagens kunskap räcker imorgon. Som det ofta sägs: AI tar inte ditt jobb, men en människa som använder AI kan mycket väl göra det”.

/Linda Johansson, AI-expert och lärare på IHM

Trots att unga vuxna är uppväxta med internet och har en vana att följa med i snabba förändringar, är de mest oroade att bli ersatta av AI i sina jobb.

AI väcker utbildningslust i olika branscher

Med tanke på AI:s snabba avancemang kan en naturlig följd bli att många funderar över sin framtida arbetssituation och eventuell vidareutbildning för att anpassa sig. Majoriteten av svenskarna har däremot inte övervägt att vidareutbilda sig kopplat till utvecklingen av AI. Totalt menar 71 procent att de inte övervägt det, medan 17 procent har funderat på det. Sett till hur olika branscher ser på vidare-

utbildning finns det däremot stora skillnader. I toppen befinner sig hotell- och restaurangbranschen, där hela 62 procent uppger att AI-utvecklingen fått dem att fundera på vidareutbildning. Inom data- och IT-branschen är 36 procent eniga att hålla med, en sektor där kraven förändras snabbt och kompetensen ständigt behöver uppdateras. Tätt därefter svarar 29 procent inom ekonomi, juridik och administrationsbranschen att de funderat på att vidareutbilda sig.

AI får fler att tänka på vidareutbildning

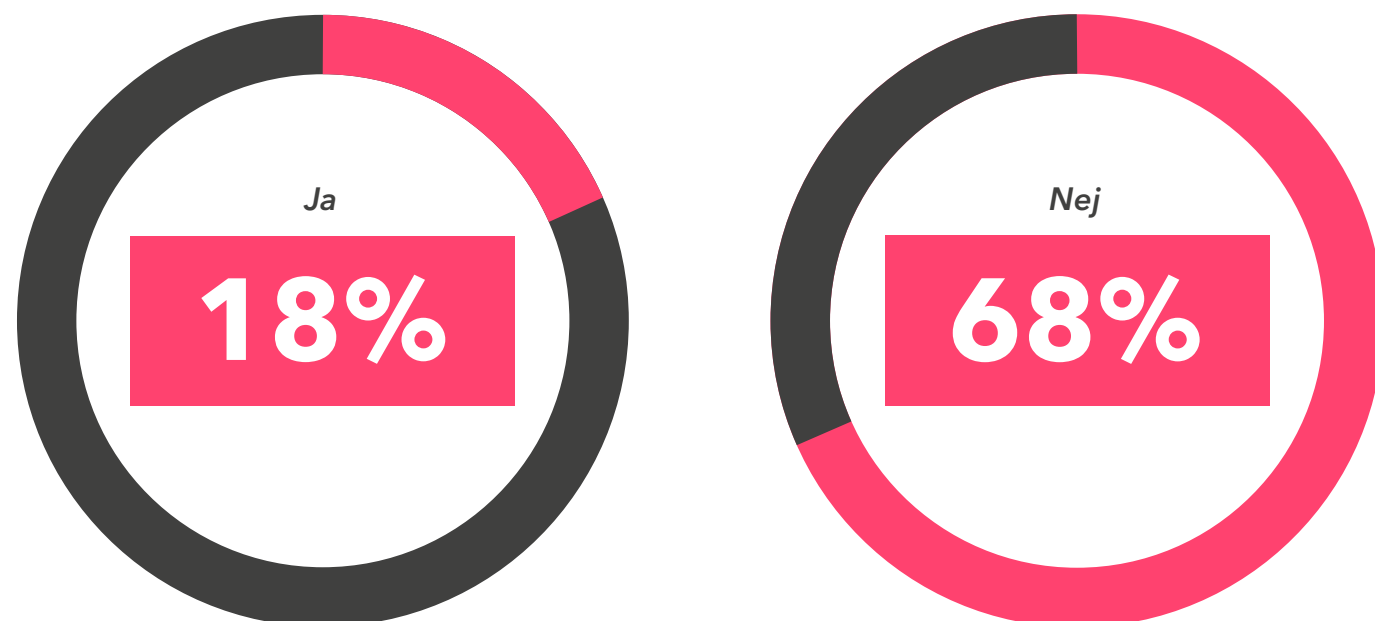
Utvecklingen inom AI har fått många att börja fundera på vidareutbildning. Inom hotell-, restaurang- och besöksnäringen uppger 62 procent att de ser behov av att uppdatera sina kunskaper för att kunna arbeta effektivt med ny teknik.

Även inom data och IT samt ekonomi märks ett växande fokus på kompetensutveckling, i takt med att AI förändrar arbetsinnehåll och krav på nya färdigheter. Samtidigt säger en majoritet (71 procent) att de inte har övervägt vidareutbildning för att hänga med i utvecklingen – ett tecken på att omställningen ännu bara börjat.

Har utvecklingen inom AI fått dig att överväga vidareutbildning?

	Ja	Nej	Tveksam/Vet ej
Total	17%	71%	12%
Hotell, restaurang och besöksnäring	62%	28%	10%
Data	36%	55%	9%
Ekonomi, juridik och administration	29%	69%	2%
Finnans och försäkring	24%	57%	20%
Hälso- och sjukvård	24%	69%	7%
Energibranschen	23%	75%	2%
Läkemedelsindustrin	23%	77%	0%
Livsmedelsbranschen	22%	48%	31%
Fastighetsbranschen	21%	63%	16%
Skog/Lantbruk	20%	63%	17%

Har AI-utvecklingen fått dig att tveka på om dina tidigare utbildningar kommer att vara tillräckliga för framtidens arbetsmarknad?

Svenska arbetsplatser lutar sig tillbaka i AI-utvecklingen

Arbetsplatser runtom i landet har hittills inte anpassat sig särskilt väl till AI, enligt medarbetarna själva. Närmare hälften av respondenterna (44 procent) menar att deras arbetsplats delvis eller inte alls hänger med i utvecklingen. Samtidigt menar närmare en tredjedel (31 procent) att deras arbetsplatser har anpassat sig helt eller delvis.

Det finns också ett stort mått av ovisshet där närmare en fjärdedel (25 procent) helt enkelt inte är medvetna om huruvida deras arbetsplats gör något för att möta utvecklingen. Sammantaget tyder det på en klyfta mellan den tekniska utvecklingen och hur den

kommuniceras eller implementeras på arbetet.

Det verkar dock inte som att svenskarna skulle vara beredda att byta jobb till följd av att deras arbetsplats inte anpassar sig. Endast en av tio svenskar (10 procent) funderar på att byta jobb medan drygt åtta av tio (79 procent) svarar att de inte gör detta.

Inom vissa branscher förefaller det sig däremot som att tankarna börjar hopa sig. Svenskar verksamma inom energi (36 procent), fastighet (29 procent), data- och IT-branschen (20 procent) svarar i högst utsträckning att de ofta eller ibland funderar på att byta arbetsplats på grund av att deras nuvarande jobb halkar efter.

Möjligheten att komplettera eller uppdatera sin utbildning till följd av AI-utvecklingen är alltså inte något som särskilt många i den svenska befolkningen funderar på, åtminstone inte än.

Har du någonsin funderat på att byta arbetsplats på grund av att du upplever att din arbetsplats inte följer med i AI-utvecklingen?

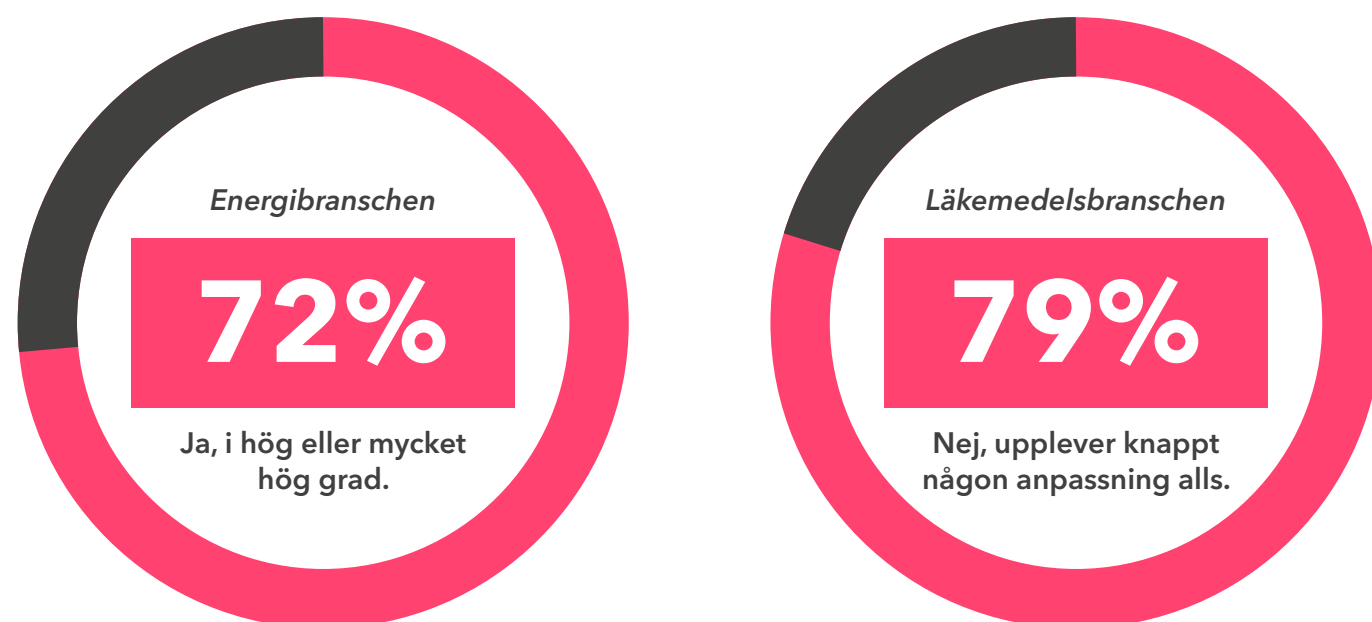
	Total	Data/IT	Fastighetsbranschen	Energi-branschen
Ja, ofta	3%	2%	0%	13%
Ja, ibland	7%	18%	29%	22%
Nej	79%	80%	71%	64%
Tveksam/vet ej	11%	0%	0%	0%

ENERGIBRANSCHEN I TOPP NÄR DET GÄLLER AI-ANVÄNDNING

Sett till hur olika branscher anpassar sig efter AI är skillnaderna stora. Energibranschen har tagit ett rejält kliv jämfört med övriga branscher och är just nu den sektor som kommit längst i att anpassa sig till AI, enligt svenskarna (72 procent). Finans- och försäkringsbranschen anses även göra framsteg i sin anpassnings-

förmåga (43 procent), även om de ligger ett steg efter energisektorn. I andra branscher verkar inte svenskarna tycka att implementerandet av AI gått lika fort. Läkemedelsbranschen sticker ut som ett tydligt exempel (79 procent). Samma mönster syns inom säkerhetsbranschen (69 procent).

Känner du att din nuvarande arbetsplats följer med i utvecklingen av AI?

Känner du att din nuvarande arbetsplats följer med i utvecklingen av AI?

	Ja, i mycket hög grad	Ja, i ganska hög grad	Nej, inte särskilt	Nej, inte alls	Tveksam/vet inte
Total	7%	24%	32%	12%	25%
Data/IT	31%	40%	21%	1%	7%
Energibranschen	21%	51%	21%	0%	6%
Media, kommunikation och journalistik	14%	63%	15%	4%	4%
Hotell, restaurang och besöksnäring	14%	26%	28%	20%	12%
Ekonomi, juridik och administration	13%	34%	40%	7%	6%
Fastighetsbranschen	11%	49%	33%	1%	6%
Livsmedelsbranschen	10%	18%	33%	9%	31%
Transport/logistik	10%	12%	37%	22%	19%
Vård och omsorg	9%	13%	42%	21%	14%
Teknik och industri	7%	23%	46%	15%	9%

Kompetens blir avgörande i framtiden

”Förmågan att snabbt ställa om och vara flexibel kommer att belönas. AI är i dag beroende av vår kunskap för att kunna utvecklas, och med rätt kompetens kan vi avgöra om resultatet från generativ AI är användbart eller inte. Genom att iterera blir både vi och tekniken bättre. Att hälften av svenskarna redan nu vill utbildas för att möta nya arbetssätt och verktyg är ett styrkebesked. Utveckling kan handla om små steg: gå en kort kurs, testa ett nytt digitalt verktyg eller bygga erfarenhet i tvärfunktionella team. Sluta aldrig utbilda dig – vi behöver träna våra hjärnor för att kunna samarbeta med AI.”

/Linda Johansson, AI-expert och lärare på IHM

Kapitel 04

SÅ PÅVERKAR

ÅLDERN VÅR SYN

PÅ UTBILDNING

I fjärde kapitlet utforskar vi hur ålder, kön och familj påverkar våra villkor för vidareutbildning.

OJÄMLIKA VILLKOR FORMAR VÄGEN TILL KUNSKAP

Ålder och jämställdhet påverkar i hög grad hur vi ser på vår egen förmåga att lära oss nytt.

Med stigande ålder kan erfarenheten vara en styrka men den kan också leda till en känsla av att bli ifrågasatt eller begränsad i sina möjligheter till vidareutbildning. Samtidigt visar sig skillnaderna tydligt mellan kvinnor och män i rapporten där kvinnor känner större ansvar för familj och hem vilket gör steget till vidareutbildning mer utmanande än männens väg dit.

Frågan om utbildning handlar därför inte enbart om motivation eller behovet av nya kunskaper utan också om hur ålder och kön formar våra förutsättningar. I takt med att arbetslivet förlängs och kraven på anpassning och omställning ökar blir dessa perspektiv avgörande för hur rättvist och inkluderande arbetsmarknaden utvecklas.

Närmare hälften upplever att deras ålder påverkar hur de bedöms att lära nytt

Vilken utbildningsväg vi tar ser helt annorlunda

ut från person till person. Vissa hittar rätt väg direkt medan vissa tampas med att hitta rätt under en längre tid. Samtidigt kan vissa känna ett behov av vidareutbildning mitt i karriären eller vill skola om sig helt. En faktor som kan hindra vidareutbildning för en del är upplevelsen av att bli dömd utifrån sin ålder. Närmare hälften (45 procent) instämmer helt eller delvis att deras ålder påverkar hur andra ser på deras förmåga att lära nytt.

Beroende på vilken åldersgrupp som svarat är mönstret tydligt - ju äldre vi är desto mer ifrågasatta känner vi oss. En tredjedel av de över 65 år (33 procent) instämmer helt till att deras ålder påverkar hur andra ser på deras kunskapslärande. Även 50-64 åringarna (18 procent) är villiga att hålla med.

Det visar på en tydlig upplevelse att ålder påverkar känslan av hur andra ser på ens lärande. Bland personer under 29 år är det betydligt färre som känner sig dömda (12 procent).

45%

anser att deras ålder påverkar hur andra ser på deras förmåga att lära nytt.

Uppmuntran till vidareutbildning upplevs olika på landets arbetsplatser

Trots att många har en känsla av att deras förmåga att lära nytt döms vid högre ålder, är känslan hos drygt en tredjedel (38 procent) att de uppmärksammas av deras arbetsgivare att lära sig nytt, oavsett ålder. Däremot upplevs

uppmuntran till vidareutbildning olika beroende på vilken bransch vi tillhör. I livsmedelsbranschen samt inom skog och lantbruk menar de anställda att deras arbetsgivare uppmuntrar till vidareutbildning (42 procent och 40 procent). Svenskar i transport- och logistikbranschen samt läkemedelsindustrin är de som känner minst uppmuntran av sina arbetsgivare (28 procent för respektive).

Min ålder påverkar hur andra ser på min förmåga att lära nytt:

	Totalt	Upp till 29 år	Mellan 30 och 49 år	Mellan 50 och 64 år	65 år eller äldre
Instämmer helt	17%	12%	9%	18%	33%
Instämmer delvis	29%	21%	27%	34%	32%
Varken eller	27%	26%	27%	32%	21%
Instämmer i låg grad	12%	20%	13%	8%	5%
Instämmer inte alls	16%	20%	24%	8%	8%

Stora branschskillnader i hur äldre och yngre medarbetares erfarenhet värderas

Synen på erfarenhet baserat på ålder är långt ifrån entydig hos svenskarna. Enbart en av tio (9 procent) menar att de instämmer helt att äldre kollegors erfarenhet värderas högre än de yngre på deras arbetsplats. Samtidigt svarar samma antal (9 procent) att yngres erfarenhet värderas högre på deras. En betydande andel (40 procent respektive 39 procent) svarar varken eller,

vilket tyder på att både de äldre och yngres erfarenhet upplevs värderas på samma nivå på Sveriges arbetsmarknad. Synen på vems erfarenhet som värderas högst skiljer sig däremot kraftigt mellan branscherna. Inom hotell- och restaurang samt energibranschen verkar äldres erfarenhet värderas högre (36 procent och 18 procent instämmer helt). Inom livsmedels- och säkerhetsbranschen verkar de yngres erfarenhet värderas högre (23 procent för respektive bransch instämmer helt).

Min arbetsgivare uppmuntrar vidareutbildning oavsett ålder:

	Instämmer helt	Instämmer delvis	Varken eller	Instämmer i låg grad	Instämmer inte alls
Total	16%	22%	41%	8%	13%
Skog/lantbruk	40%	36%	23%	0%	1%
Finans och försäkring	17%	57%	16%	10%	1%
Ekonomi, juridik och administration	26%	32%	29%	7%	6%
Vård och omsorg	23%	33%	25%	5%	14%
Utbildning/pedagogik	23%	29%	22%	11%	15%
Livsmedelsbranschen	42%	8%	11%	20%	19%
Data/IT	21%	28%	41%	4%	6%
Hotell, restaurang och besöksnäring	39%	8%	51%	0%	2%
Energibranschen	21%	25%	15%	29%	10%
Hälsa- och sjukvård	17%	29%	31%	19%	4%

Min arbetsgivare uppmuntrar vidareutbildning oavsett ålder:

38%

Instämmer helt eller delvis.

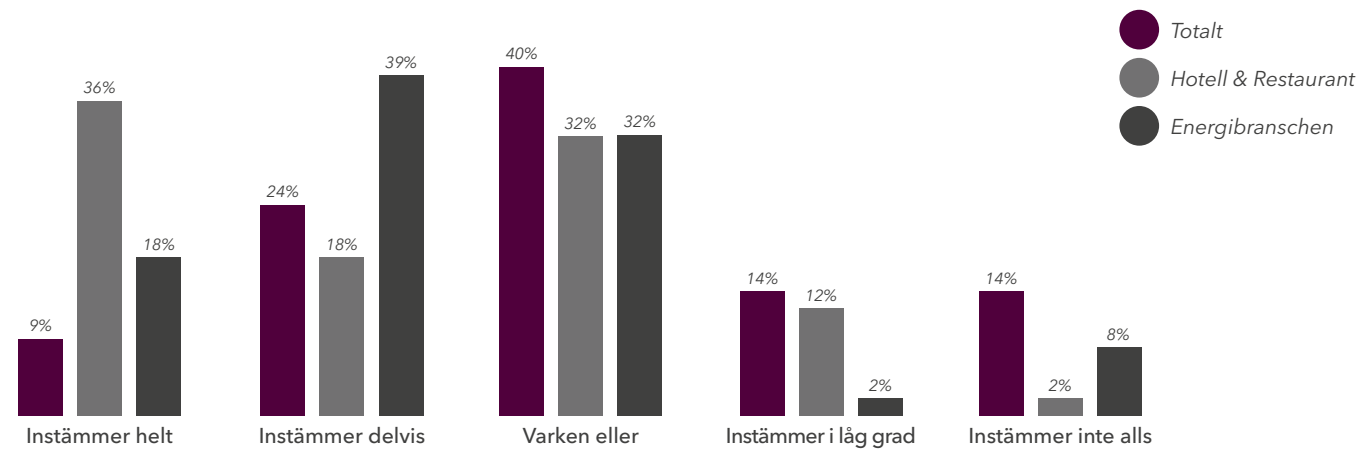
21%

Instämmer i låg grad eller inte alls.

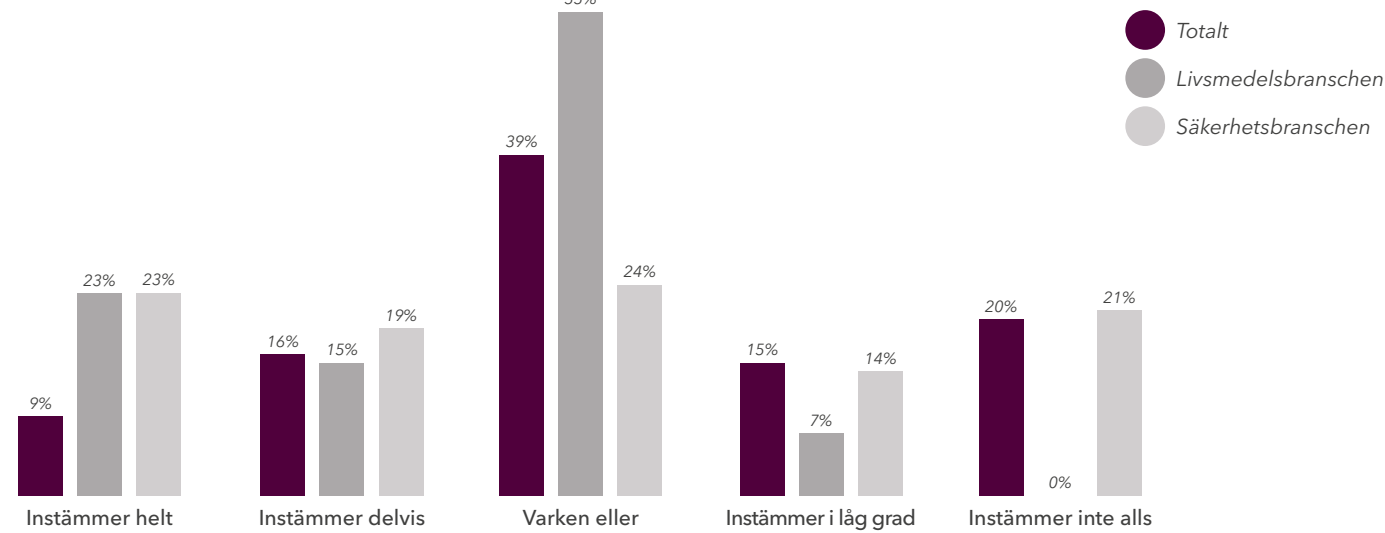

38% av svenskarna upplever att deras arbetsgivare uppmuntrar sina medarbetare till vidareutbildning, oavsett ålder.

Äldre medarbetares erfarenhet värderas högre än yngre medarbetares på min arbetsplats:

Yngre medarbetares erfarenhet värderas högre än äldre medarbetares på min arbetsplats:

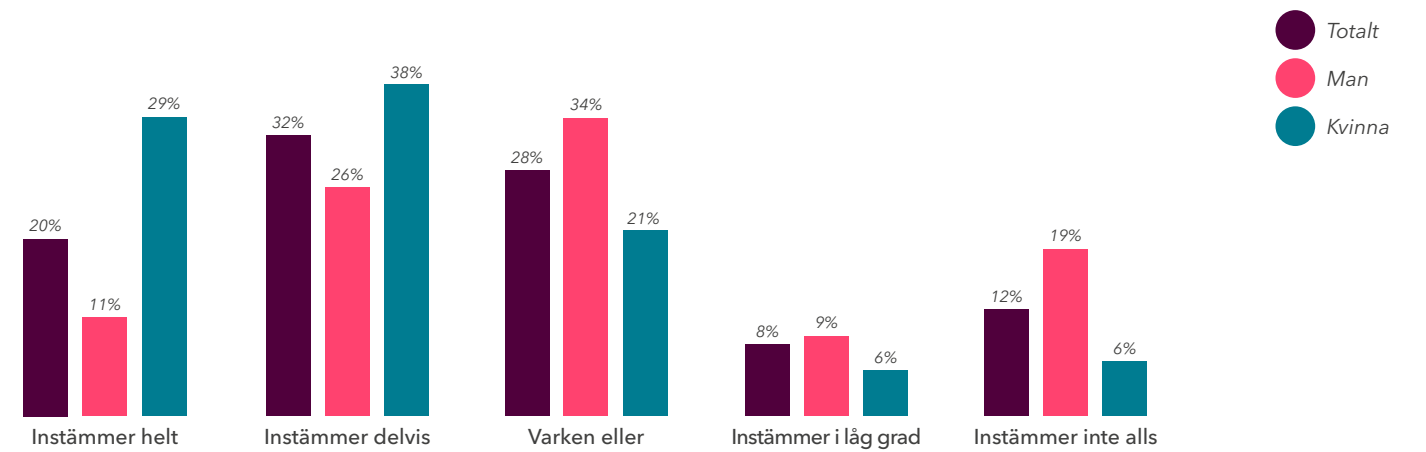
Enbart en av tio menar att äldre kollegors erfarenhet värderas högre än de yngre på deras arbetsplats. Samtidigt svarar samma antal att yngres erfarenhet värderas högre på deras arbetsplatser.

Kvinnor möter större hinder att växa i sin karriär mitt i livet

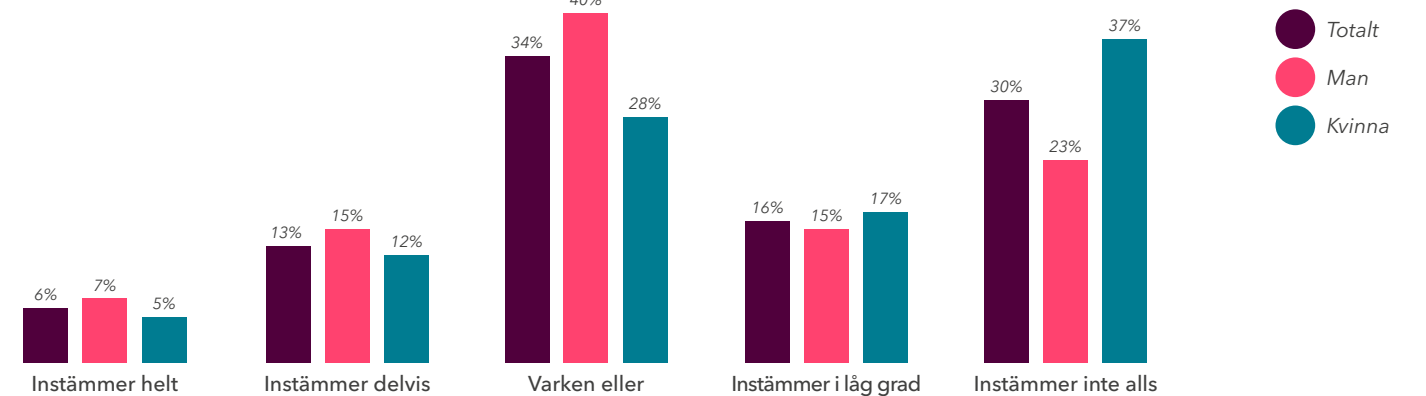
Över hälften av svenskarna (52 procent) hävdar att kvinnorna har det svårare än män att ta tid till vidareutbildning mitt i karriären, på grund av större ansvar för hem och familj. Men meningarna skiljer sig tydligt i hur män och kvinnor ställer sig till frågan. Endast 37 procent av männen

delar den bilden medan andelen kvinnor som håller med i påståendet är 67 procent. Endast 20 procent av svenskarna upplever att det är svårare för män än kvinnor att ta tid till vidareutbildning mitt i karriären. Däremot när frågan delas upp mellan könen menar 22 procent av männen att det är svårare för dem, medan 18 procent av kvinnorna har samma bild.

Det är svårare för kvinnor än män att ta tid till vidareutbildning mitt i karriären på grund av större ansvar för hem och familj:

Det är svårare för män än kvinnor att ta tid till vidareutbildning mitt i karriären på grund av större ansvar för hem och familj:

ÅLDER SKA INTE AVGÖRA VÅR VILJA ATT LÄRA

/John Mellkvist, generalsekreterare Pluskommissionen och författare till boken "Välj din ålder"

Vad tror du anledningen är till att svenskarna ser utbildning som ett så stort hinder med känslan att "vara för gammal"?

Normen att utbildning och lärande sker i början av livet är oerhört stark och har befästs under lång tid genom hur våra regelverk sett ut. Skulle även vilja lägga till utbildningens koppling till arbetslivet, där många krasst inte tror sig hinna med ett nytt steg i karriären längre fram. Allt detta håller på att förändras, men vi talar om djupt rotade beteenden som tar tid att förändra.

Varför tror du att känslan hos så pass många är att de upplevs dömas av andra att lära sig nytt, ju äldre man blir?

Det har nog både kulturella och allmänmänskliga orsaker. Samtidigt som livslångt lärande blivit ett fundament för det moderna åldrandet och avgörande för att hålla oss relevanta i dagens snabbrörliga och allt längre yrkesliv, så har vi fortfarande en ganska stelbent attityd till lärandet där vi instinkt förknippar det med studieåren tidigt i livet.

Hur viktigt tror du det är att man som arbetsgivare uppmuntrar sina medarbetare till vidareutbildning, oavsett ålder?

Även om vi själva har huvudansvaret för vår kompetensutveckling finns här ett uppenbart ledarperspektiv. Lärande organisationer blir både mer konkurrenskraftiga och motståndskraftiga. Då behöver man från ledningen tydligt visa att man faktiskt värderar och belönar lärandet. Det handlar om alltifrån tillsättande av ansvarig person eller funktion till återkommande personalaktiviteter, förmåner och "nudging" i vardagen.

Varför kan vi se att åldern påverkar vilken viss typ av utbildning man väljer?

En viktig aspekt är att om den yngre studerar för att få en trygg plattform så har den äldre studenten ofta ett annat fokus, där man vet mer om både sig själv och vad världen behöver. Längre fram i livet inhämtas kunskaperna mer naturligt utifrån en genuin motivation och ett tydligt syfte. Det kan vara att täcka upp kunskapsluckor för att hålla sig fortsatt relevant, eller följa en stark inre drivkraft mot en helt ny uppgift.

"Livslångt lärande har blivit ett fundament för det moderna åldrandet och avgörande för att hålla oss relevanta i dagens snabbrörliga och allt längre arbetsliv."

Text & Art Direction: Agency
Foto: Frances Marais och David Paripovic
Statistik: Demoskop
Producent: Ricki Rebecka Petrini

IHM
BUSINESS
SCHOOL